

Aan de leden van de gemeenteraad
Onderwerp: Kaderbrief 2019
Ons kenmerk: 2018-00797

Geachte dames en heren,

Kaderbrief 2019

De Kaderbrief 2019 is de eerste stap om te komen tot de Programmabegroting 2019 en een uitnodiging aan uw raad tot debat over de kaders en denkrichtingen voor deze begroting. De kaderbrief noemt de beleidsinzet en -uitvoering, de daarmee gemoeide financiële inzet en de mogelijke dekking. In de kaderbrief worden nog geen financiële middelen toegewezen. Dit gebeurt bij de vaststelling van de programmabegroting begin november 2018. We schetsen in de brief alleen de inzet en het financiële beeld daarbij, de mogelijke dekking en kijken vooruit in de meerjarenprognose (MJP). Het bevat een financiële vertaling van de gezamenlijke ambities uit het Bestuursakkoord.

Bestuursperiode 2014-2018

In de vorige bestuursperiode zijn ontwikkelingen in gang gezet, die een verdere uitvoering krijgen in de komende periode en waarvoor ook verplichtingen zijn aangegaan of toezeggingen op zijn gedaan. Het gaat dan bijvoorbeeld over uitvoeringsprogramma's bij beleidsnota's zoals het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit, het Woonplan, het Uitvoeringsprogramma Visie energietransitie en het besluit Experimenteerruimte sociaal domein. Ook wordt waar kansen liggen een beroep gedaan op rijksmiddelen en zijn subsidieaanvragen ingediend voor projecten (onder andere pilot aardgasvrij bouwen). Dit vindt zijn weerslag in de financiële paragraaf.

Opgaves en ambities

De grote opgaven voor de komende periode liggen in het verbinden van de verschillende beleidsdomeinen en zorgen voor een meerwaarde, ook om de beschikbare middelen zo effectief mogelijk te besteden. Dit is vooral een opgave in het sociaal domein. In dit domein komen ook een sterke inzet op preventie en de regierol van de gemeente aan de orde. De kwaliteit van de zorg blijft belangrijk, maar de kosten en uitgaven moeten in balans worden gebracht.

Duurzaamheid moet een thema worden in alle beleidsvelden, van leven, bouwen, wonen en werken tot verkeer en vervoer. Tot de grote opgaven behoren ook de energietransitie en de energiebesparing. De gemeente zal daarin een voorbeeldfunctie hebben, maar deze opgaven slagen alleen door een goed samenspel met inwoners, bedrijven en andere overheden.

De economische opgave is breed, van het scheppen van banen voor de toekomst tot de versnelde aanpak van de binnenstad. Het vraagt een stevig actieplan, gericht op nieuwe en bestaande ondernemers. Voldoende banen en een grotere diversiteit in werkgelegenheid zijn de uitdagingen voor de komende jaren. Voor acquisitie wordt geld vrijgemaakt.

De binnenstad is een speerpunt binnen de economische opgave. Een kloppend stadshart is van groot belang voor Assen, maar ook de andere stadsdelen moeten een aantrekkelijk woon- en leefklimaat houden.

Mijn Buurt Assen heeft de afgelopen jaren bewezen een goed platform voor samenwerken en overleg te zijn. De instrumenten van Mijn Buurt Assen lenen zich ervoor om verder in te zetten bij andere projecten en beleidsterreinen, onder andere in het sociaal domein.

Ontwikkelingen, signalen, kanttekeningen en keuzes

De in de financiële paragraaf genoemde investeringen, zijn investeringen waarvoor in de reguliere programmabudgetten geen dekking is. Het merendeel van onze voornemens en activiteiten kan wel binnen deze programmabudgetten gedekt worden of er zijn in de vorige bestuursperiode fondsen gevormd of anderszins besluiten over genomen. Er is echter nog een aantal ontwikkelingen, kanttekeningen en keuzes die wij aan de hand van deze kaderbrief onder uw aandacht willen brengen.

Sociaal domein

De uitgaven voor het sociaal domein willen wij in balans brengen met de middelen die wij daarvoor ontvangen vanuit het Rijk. Dit is de afspraak met de raad. Deze beleidslijn leidt er wellicht toe dat er strakkere kaders gesteld moeten worden. Wij vormen aanvullend een preventie- en transformatiefonds van € 4 miljoen in 4 jaar. Het sociaal domein kent echter een aantal risico's. U bent kort geleden met een brief over de stand van zaken geïnformeerd. In 2018 verkennen wij met uw raad de problematiek en de mogelijkheden om de risico's in het sociaal domein te beheersen. Andere prestatieafspraken met aanbieders (jeugd, welzijn, Wmo) en organisaties (waaronder de GR-en, zoals het WPDA) zijn onderdeel van de verkenning, evenals een andere wijze van monitoring. De keuzes die u als raad daarin kunt maken en de investeringen die daarmee gemoeid zijn, leggen wij aan u voor.

Ontwikkeling binnenstad

Voor de binnenstad willen we werken naar een versnelling. Hiervoor zijn een goede samenwerking en gezamenlijke inzet van mensen en (financiële) middelen vanuit alle betrokken partijen nodig. Daarover zijn in de vorige bestuursperiode afspraken gemaakt met partijen, die ook door uw raad onderschreven zijn. Het binnenstadsfonds van de gemeente is gekoppeld aan de subsidieaanvraag bij de provincie en een bijdrage van de private partijen. We werken samen met de binnenstadsorganisatie Vaart in Assen (ViA) en willen gezamenlijk inzetten op een regisseur/verbinder/innovator en op evenementencoördinatie. Met een opgaveteam, bestaande uit medewerkers van de gemeente en van ViA, gaan we actief met projecten en initiatieven aan de slag. Vanuit de gemeente worden extra middelen beschikbaar gesteld en wordt bekeken in welke mate ondernemers in de stad zelf gaan bijdragen aan de organisatie.

Het evenementenbudget blijft gelijk. Het reguliere budget ad € 124.000 is de afgelopen bestuursperiode jaarlijks met € 250.000 verhoogd. De komende jaren is er dus jaarlijks € 374.000 beschikbaar voor het subsidiëren van structurele evenementen. Stadsmarketing moet een extra impuls geven, waarmee wij extra bezoekers naar de binnenstad willen trekken en Assen presenteren als een aantrekkelijke plaats om

te wonen, te werken en te leven.

Per 1 januari 2019 wordt het parkeerregime voor de binnenstad herijkt. Gratis parkeren in de avonduren en op zondagen is een brede wens van de inwoners. Het herijken van het parkeerregime doen we in overleg met ondernemers en inwoners.

Mijn Buurt Assen

Het geld voor Mijn Buurt Assen (fysiek) wordt grotendeels besteed in Oude Molenbuurt, Assen-Oost en de Lariks. De wens bestaat om de aanpak van Mijn Buurt Assen (fysiek) in meer (deel)buurten in de Lariks en Assen-Oost toe te passen. Dit zou een eerste investering van minimaal € 3 miljoen betekenen bovenop de € 4 miljoen. Als gemeente hebben we wel de ambitie om met de partners op te trekken in de projecten die zij ontwikkelen. Voor de € 3 miljoen is echter nog geen dekking. Daarvoor zullen we eerst andere mogelijke bronnen onderzoeken, zoals subsidies, meeliften met andere gemeentelijke projecten en financieel-technische maatregelen.

Mijn Buurt Assen (sociaal) gebruikt een aantal instrumenten en methodieken waarvan wij de uitrol naar andere wijken zinvol vinden. Met onze partners (Actium en Vaart Welzijn) gaan we in gesprek hoe dit het beste georganiseerd kan worden en welke middelen daarvoor ingezet worden.

Veilige stad

Veiligheid blijft een aandachtspunt en komt in alle beleidsvelden terug. We blijven alert op signalen en ongewenste ontwikkelingen in de stad en willen daar adequaat op kunnen acteren met een slimme en innovatieve inzet van mensen en materieel. Begin 2018 heeft de raad al ingestemd met nieuwe maatregelen inzake toezicht. In 2019 starten wij met uw raad een proces voor het opstellen van een nieuwe nota Veiligheidsbeleid. Het is mogelijk dat daaruit een extra investering voortkomt.

Gasbesluit en aardgasvrije woonwijk

Het Gasbesluit heeft grote gevolgen, zowel kansen en uitdagingen als bedreigingen. Behoud van hoogwaardige werkgelegenheid wordt een opgave. We trekken daarbij samen op met de provincie Drenthe, de Drentse gemeenten, onderwijsinstellingen en strategische partners uit het bedrijfsleven.

Een grote uitdaging is de energietransitie, waarbij we als samenleving onafhankelijk worden van fossiele energiebronnen. Verduurzamen en aardgasvrij maken van bestaande bouw is complex en vraagt een zeer hoge investering. We werken samen met de provincie aan een actieplan. Er is een subsidieverzoek ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de aanpak van 500 woningen. We gaan ervan uit dat van de gemeente geen cofinanciering wordt gevraagd. Bij toewijzing willen we werken met het Asser servicekostenmodel en dat model implementeren in de pilot. De gemeente vervult dan een procesrol. Er is een onderzoeks- en begeleidingsbudget van € 100.000 gereserveerd. Als het subsidieverzoek wordt gehonoreerd en Assen de pilot krijgt toegewezen, volgt een nadere verkenning waarvan we de uitkomsten met de raad delen. Uw raad kan dan zelf besluiten over het vervolg.

Fietsverkeer

De fiets is een bruikbaar en duurzaam alternatief voor het vervoer in de stad. De komende periode willen we het gebruik van de fiets bevorderen met het verbeteren van fietsroutes vanuit wijken naar het centrum en tussen de wijken onderling, maar ook met het uitbreiden van fietsenstallingen en het plaatsen van oplaadpunten voor e-bikes. Bij de aanleg van de fietssnelweg Groningen-Assen trekken we op met de provincie en de betrokken gemeenten. Assen staat garant voor het Asser deel van het tracé.

Bestuurscultuur en organisatie

Samen met uw raad willen we werken aan een nieuwe bestuurscultuur, waarin de dialoog centraal staat en een bestuur dienend is aan de samenleving. Samenwerking met derden is in deze tijd een gegeven. Voor een aantal grote opgaven, zoals rond het Gasbesluit, het sociaal domein en duurzaamheid staan we sterker als we optrekken met anderen, inwoners, bedrijven, overheden en belangenorganisaties. We willen investeren in deze relaties.

Voldoende en gekwalificeerd personeel is daarvoor nodig, ook om de andere wensen van bestuur en raad uit te voeren. Soms is extra menskracht nodig, soms het tijdelijk binnenhalen van expertise. Concreet hebben we al aangegeven dat we meer aandacht willen voor stadsecologie en dat we een stadsbouwmeester willen betrekken bij de complexe ruimtelijke en stedenbouwkundige ontwikkelingen in de stad.

Samen met de ambtelijke organisatie gaan we inventariseren waar extra capaciteit en expertise nodig is. Bij de programmabegroting zullen wij u daarover informeren. Voor de ambities voor de bestuurscultuur en het programma organisatieontwikkeling zijn voor zowel 2019 als 2020 extra middelen nodig.

Financiële opgaven 2019-2022

1. Actualisering begroting 2018 en financiële prognoses

Om tot een goede uitgangspositie voor de kaderstelling en de beleidsinvulling voor de periode 2019-2022 te komen, hebben we de lopende begroting en de financiële vooruitzichten op basis van het aanvaarde beleid geactualiseerd sinds de vaststelling ervan in november 2017.

De uitkomsten daarvan zien er als volgt uit:

<i>Resultaten begroting 2018/mjp 2019-2021 (bedragen * € 1.000)</i>					
verdeling	2018	2019	2020	2021	2022
Vastgestelde eindresultaten november jl.	622	873	29	223	223
Bijstelling programmabudgetten en prognoses	4.434	4.443	3.990	3.502	3.476
Idem programma Algemeen financieel beleid	-9.101	-6.790	-5.149	-5.117	-4.790
Idem inzet reserves	3.561	628	246	246	158
Geactualiseerde resultaten 2018-2021	-484	-846	-884	-1.146	-933

(Zie voor specificatie de bijlage)

De actualisatie resulteert over de gehele linie in een beperkte verslechtering van de resultaten. De begroting 2018 laat een tekort zien van € 0,5 miljoen. De prognoses voor de jaren 2019-2021 verslechteren jaarlijks structureel met € 1,0 tot € 1,5 miljoen.

De hoofdoorzaken zijn oplopende kosten van bijstandsverlening en de in combinatie daarmee lager uitvallende rijksvergoeding en hogere inzet ten behoeve van de verbonden partijen. Positieve ontwikkelingen zijn verdere daling van de financieringslasten en de bijstelling van de negatieve budgettaire effecten van het nieuwe BBV.

Een belangrijke risicofactor voor de ontwikkeling van de begrotingspositie is de kostenontwikkeling in het sociaal domein. Verwachting is dat we op dit terrein in 2018 en, bij ongewijzigd beleid ook in de jaren daarna, met aanzienlijke meerkosten geconfronteerd gaan worden. Met die ontwikkeling is in geactualiseerd financieel perspectief geen rekening gehouden. Wij zijn ervan uitgegaan dat we de in 2018 optredende meerkosten, net als in 2017, uit de nog in de reserve beschikbare middelen kunnen dekken en dat we op basis van de beleidsbijstellingen, vanaf 2019, geleidelijk de uitgaven weer in balans kunnen brengen met de middelen die we hiervoor van het Rijk ontvangen. Aan die financiële beleidslijn willen we in onze bestuursperiode vast blijven houden.

De maatregelen uit de september- en decembercirculaire 2017 en de daarmee samenhangende bijstelling van programmabudgetten zijn verwerkt. Op basis van het regeerakkoord, de startnota en de tussentijds door het kabinet gepresenteerde maartcirculaire 2018 is een eerste inschatting gemaakt van de positieve effecten die het nieuwe regeerakkoord op de algemene uitkering en de begroting kan gaan hebben.

Belangrijke punten in de maartcirculaire betroffen de verbreding van de koppeling van het gemeentefonds aan het totaal van de rijksuitgaven, de bijstelling van de accessen als gevolg van de beleidsintensiveringen van het Rijk en de aankondiging van de ontmanteling en opname van de integratie-uitkering sociaal domein in het algemene deel van de algemene uitkeringen. Het beeld op basis van de maartcirculaire was dat het gemeentefonds in de periode 2019-2022 als gevolg van alle beleidsaanpassingen een totale groei van € 5,4 miljard te zien zal geven maar ook dat er tegenover die groei voor de gemeenten nieuwe financiële verplichtingen en risico's staan, die extra beslag gaan leggen op gemeentelijke middelen. De financiële ontwikkelingen in het sociaal domein spelen in dat verband een prominente rol. Op basis van de in de maart circulaire bekend geworden informatie is in het eigen financieel perspectief als eerste aannames rekening gehouden met een positief begrotingseffect van per saldo circa € 2,0 miljoen.

De uitkomsten van het, met inbegrip van de maartcirculaire bijgestelde, financieel perspectief zijn zowel basis voor de verdere uitwerking, voor de kaderstelling 2019-2022, alsmede voor de programmabudgetten in de begroting 2019.

2. Meicirculaire 2018

Inmiddels is ook de meicirculaire 2018 verschenen. De inhoud en strekking daarvan zijn op hoofdlijn verkend.

In de circulaire wordt het financiële beeld dat het kabinet in maart jl. heeft gepresenteerd verder bijgesteld en/of uitgewerkt. De accessen 2018-2022 worden afgestemd op de cijfers in de rijksvoorjaarsnota, wat resulteert in een neerwaartse bijstelling van € 400 miljoen. De belangrijkste oorzaak daarvan is de lagere prognose voor de loon- en prijsontwikkelingen.

De integratie-uitkering sociaal domein komt, met een vertraging van een jaar, vanaf 2019 te vervallen. Het totale macrobudget wordt langs twee lijnen in de verdeling van het gemeentefonds verwerkt. De integreerbare delen van de Wmo (begeleiding en huishoudelijke zorg), de jeugdzorg en de Participatiewet (totaal € 6,9 miljard) worden aan het algemene deel van de algemene uitkering toegevoegd. Hierin is ook de financiële compensatie van € 143 miljoen in verband met de invoering van het vaste abonnementstarief in de Wmo begrepen.

De macrobudgetten Beschermd Wonen, Voogdij/18+ en de overige onderdelen van de Participatiewet worden (nog) niet geïntegreerd. Voor elk van deze taken worden nieuwe en waarschijnlijk tijdelijke integratie-uitkeringen gevormd. De omvang ervan bedraagt respectievelijk € 1,7, € 1,9 en € 0,6 miljard. Voor de verdeling van deze middelen worden de bestaande verdeelmodellen gehanteerd. Onderzoek naar een objectief verdeelmodel voor het beschermd wonen loopt nog. Invoering hiervan staat gepland voor 2021.

Het kabinet heeft besloten de systematiek van de af-/verrekening van over- en onderschrijdingen tussen het btw-compensatiefonds (Wet BCF) en het gemeentefonds vanaf 2019 aan te passen. De reden hiervoor is dat de verrekening van de ruimte onder het btw-compensatiefondsplafond in de huidige situatie vooraf op basis van prognoses aan de gemeente wordt bevoorschot, terwijl de feitelijke omvang van de ruimte en de daadwerkelijke uitbetaling door het ministerie van Financiën pas een jaar later bekend is en plaatsvindt. De wijziging impliceert dat gemeenten, om ongewenste schommelingen in de begroting en meerjarenramingen te voorkomen, met ingang van 2019 op dit punt zelf inschattingen moeten maken. Prognose op basis van de oude werkwijze was dat er in 2019 sprake zou zijn van een onderschrijding van het btw-compensatiefondsplafond van circa € 274 miljoen. Het Asser aandeel hier zou in dit geval € 1,0 tot € 1,5 miljoen bedragen.

Verder bevat de circulaire informatie over besluiten en taakmutaties, waarover in het overleg tussen Rijk en VNG afspraken zijn gemaakt. Zo komt er, verspreid over drie jaar in totaal € 71 miljoen extra beschikbaar voor versterking van het gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid, wordt er een knelpuntenpot van € 200 miljoen gevormd voor gemeenten die worden geconfronteerd met terugkerende tekorten in het sociaal domein en komt er een fonds van € 108 miljoen voor transformatie van de jeugdzorg. Ook de stand van zaken rondom het Interbestuurlijke programma (IBP) en de evaluatie van de verdeelmodellen sociaal domein en het traject rondom de herziening van financiële verhoudingen krijgen in de circulaire aandacht.

Hiermee zijn de hoofdlijnen en de strekking van de meicirculaire bekend. Verdere uitwerking vindt plaats in het vervolgproces richting de begroting 2019. Dat geldt ook voor de verdere financiële uitwerking en de daaruit voor de begroting voortvloeiende consequenties.

3. Financiële impact ambities

We hebben de ambities voor 2018-2022 in de aanloop naar de kaderbrief 2019 verder uitgewerkt en in kaart gebracht welke extra middelen er de komende jaren nodig zijn om deze tot uitvoering te brengen. De financiële uitkomsten van die verdiepingsslag zien er per thema als volgt uit.

<i>Financiële middelen ambities 'Samen duurzaam verder'</i>		<i>(bedragen * € 1.000)</i>				
	investeringen	2019	2020	2021	2022	2023
Sociaal Assen	-	1483	1665	1665	1665	100
Ondernemen en werken in Assen	100	840	1.045	895	895	320
Leven in Assen	4.500	420	613	677	741	400
Levendig Assen	-	200	275	275	275	-
Duurzaam Assen	6.200	604	582	660	738	335
Wonen in Assen	3.000	6	12	18	24	24
Onderweg in Assen	6.000	78	186	251	307	335
Besturen in Assen	-	740	740	-	-	-
Het geld van Assen	-	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal financiële ambities 2019-2022	19.800	4.371	5.118	4.681	4.885	1.514

Aan de realisatie van de ambities is een investeringsopgave gekoppeld met een totale omvang van € 19,8 miljoen. In de bijlage vindt u een overzicht van de middeleninzet voor de ambities.

De belangrijkste daarvan zijn de investeringen in duurzaamheid, verkeer en vervoer en de verdere uitvoering van de projecten in het kader van Mijn Buurt Assen. Daarnaast wordt extra ruimte vrijgemaakt voor starters en verzuilvereningen. Uit deze investeringen vloeien structurele lasten voort die binnen de komende jaarbegrotingen structureel gedekt moeten worden.

4. Financiële opgave en dekkingsrichtingen 2019-2022

De financiële opgave die op basis van het aanvaarde beleid en de ambities ligt de komende jaren in de orde van grootte van € 5 tot € 6 miljoen jaarlijks. Hiervan is circa € 2,5 miljoen structureel. Om aan die totale opgave te kunnen voldoen is een op maat gesneden pakket met dekkingsmaatregelen nodig.

De inhoud en strekking daarvan zal moeten voldoen aan de gangbare financiële kaders en de spelregels uit het bestuursakkoord. Dat betekent in ieder geval dat:

- we zorgen voor een gezonde en toekomstbestendige financiële positie;
- de gemeentebegroting en de meerjarenramingen structureel sluitend zijn;
- het weerstandsvermogen op peil is om financiële tegenvallers op te vangen;
- structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- we de reservepositie doorlichten en passend gebruik maken van vrije ruimte;
- de onroerendezaakbelasting enkel met de inflatiecorrectie wordt aangepast.

De nadere uitwerking en analyse van de financiële opgave geeft aan dat deze uit de navolgende incidentele, kortlopende en tijdgebonden (periode 2019-2023) en structurele componenten bestaat.

<i>Opbouw middeleninzet per jaar</i>		<i>(bedragen * € 1.000)</i>				
	investeringen	2019	2020	2021	2022	2023
Incidenteel	-	890	650	-	-	
Tijdgebonden	3.000	2.748	3.480	3.480	3.480	-
Structureel	16.800	733	988	1.201	1.405	1.514
Totaal financiële ambities 2019-2023	19.800	4.371	5.118	4.681	4.885	1.514

5. Oplossingsrichtingen invulling financiële opgave 2019-2022

Hieronder een overzicht van de zoek- en oplossingsrichtingen die in onze visie als dekkingsopties inzetbaar zijn voor invulling van de hiervoor aangegeven financiële opgaven.

We verwachten dat we met de hierna aangegeven dekkingsopties substantiële ruimte kunnen vinden voor het realiseren van de ambities. De opties zullen in het vervolgproces richting de begroting 2019 verder op geschiktheid, toereikendheid en hardheid moeten worden onderzocht en, als nieuwe ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, moeten worden aangevuld om tot een over de volle breedte sluitend financieel kader 2019-2022 te kunnen komen.

In dit stadium gaat het om de hoofdlijnen en de kaders waarbinnen de ruimte voor de komende jaren naar onze mening gevonden kan en moet worden. Daarbij betrekken we de uitkomst van het in het bestuursakkoord aangekondigde onderzoek naar vrije ruimte in de gemeentelijke reservepositie en geven we, als dat nodig is, invulling aan de intentie van de 'motie onderzoek begrotingsruimte'. Belangrijke randvoorwaarde bij dat zoek-, afwegings- en keuzeprocess is dat de hierin uiteindelijk te maken keuzes de komende jaren garant moeten staan voor reëel en structureel sluitende jaarbegrotingen.

Incidenteel

Het gaat op basis van de nu voorliggende financiële uitwerking voor de jaren 2019 en 2020 samen om een opgave van circa € 1,5 miljoen. Voor invulling van deze opgave zou gedacht kunnen worden aan de volgende oplossingen.

- Inzetten ruimte in de betrokken programma-/productbudgetten.
- Gebruikmaken van de in het betreffende jaar beschikbare begrotings- en/of incidentele ruimte.
- Inzetten van het budget voor onvoorzien/incidenteel (mits voldoende op peil).
- Inzet van vrije ruimte in bestemmings- en/of algemene reserve.
- Inzetten van mogelijke externe dekkingsbronnen.

Tijdgebonden voor de bestuursperiode 2019-2022

Het betreft opties passend bij, en aansluitend op, de ambities die de looptijd van de raadsperiode beslaan en daarna stoppen. Voor realisatie van deze ambities is in de periode 2019 - 2022 jaarlijks circa € 3,5 miljoen nodig. Voor de raadsperiode als geheel gaat het om een totale opgave van ruim € 13,2 miljoen. Naast de

andere oplossingen willen we voor invulling van deze opgave de relatie leggen met de uitkomsten van het onderzoek naar de vrije ruimte in de gemeentelijke reservepositie. Oplossingsrichtingen die we, daarmee rekening houdend voor deze tijdgebonden financiële opgave in beeld hebben zijn:

- doorzetten van financieel-technische maatregelen bestuursperiode 2014-2018;
- inzetten van de vrije ruimte in de algemene reserve, waaronder de voor het sociaal domein gelabelde deel van die reserve;
- inzetten van een deel van de Essent-reserve, bijvoorbeeld voor ambities op het gebied van het sociaal domein, duurzaamheid en de binnenstad;
- gericht inzetten van vrije ruimte in de overige bestemmingsreserves.

Structureel vanaf 2019

Het betreft maatregelen die primair benodigd zijn ter oplossing van het tekort van ruim € 1,0 tot € 1,5 miljoen in het aanvaarde beleid. Daarnaast is ruimte nodig voor de realisatie van de ambities die structureel beslag leggen op gemeentelijke middelen. Het beeld nu is dat het daarbij uiteindelijk i.c. vanaf 2023 jaarlijks om circa € 1,5 miljoen zal gaan. In de jaren daaraan voorafgaand is, afhankelijk van het tempo waarin investeringen gerealiseerd worden, sprake van een gefaseerde opbouw. Voor invulling van deze opgave willen we gebruik maken van de volgende oplossingen:

- scherper budgetteren, afvoeren structurele onderuitputting (bijvoorbeeld dienstverlening);
- verdere uitwerking en invulling geven aan de 'motie begrotingsruimte';
- gefaseerd kostendekkend maken van de gemeentelijke dienstverlening;
- verhoging van de inkomsten door extra inzet op de lobby richting het Rijk, invulling van het IBP en inbreng bij de discussie over en de herijking van de verdeelmodellen Buig/sociaal domein;
- mogelijke positieve effecten gemeentefonds/algemene uitkering uit de septembercirculaire 2018.

Tot slot

Bij vaststelling van de begroting 2019 in november gaan wij uit van een sluitend financieel beeld. Dat hoeft bij deze kaderbrief nog niet. Bovendien kunnen bij het opstellen van de begroting 2019 nog knelpunten in het aanvaarde beleid ontstaan.

De kaderbrief 2019 is geschreven vanuit het perspectief dat in de zomerperiode een dekkingsplan voor de periode 2018-2022 en de lopende begroting wordt gemaakt. Als daar knelpunten uit voortkomen, zullen we deze bij de ontwerpbegroting aan uw raad voorleggen en de keuzes en alternatieven inzichtelijk maken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

burgemeester

R.B. Leemrijse, l.b.

gemeentesecretaris

J. Jansen, l.s.